

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE
pracoviště Slezská
Slezská 9, 120 00 Praha 2

Sp. zn. 6 A 101/2021

Ústavnímu soudu
Joštova 8
Brno

ÚSTAVNÍ SOUD ČR Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne: 22 -12- 2021	5
4 krát Přílohy: VPIS	
Vyřizuje: [signature]	

Věc: Předložení věci Ústavnímu soudu podle článku 95 odst. 2 Ústavy České republiky a návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení podle ust. § 64 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

Nepředchází

Navrhovatel:

Městský soud v Praze, soudní oddělení 6 A, se sídlem v Praze 2, Slezská 9

Účastníci řízení podle ust. § 69 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb.:

- 1) Poslanecká sněmovna Parlamentu, se sídlem v Praze 1, Sněmovní 4,
- 2) Senát Parlamentu, se sídlem v Praze 1, Valdštejnské náměstí 17/4

[1] Zdejší soud projednává žalobu proti usnesení České advokátní komory ze dne 16. července 2020, čj. 10.01-000357/21-005, kterým bylo zastaveno řízení o žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní porady podle ust. § 18a nebo právní služby podle ust. § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o advokacii“).

[2] Při posouzení této věci soud mj. přezkoumává aplikaci ust. § 18c odst. 1 zákona o advokacii: „žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jeden; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.“

[3] Část tohoto ustanovení ve znění: „...jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují...“, soud považuje za rozporné s článkem 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a to z následujících důvodů.

[4] V daném případě žalobkyně hodlala podat ústavní stížnost podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o Ústavním soudu“). Podle ust. § 30 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, fyzická osoba musí být v řízení před Ústavním soudem zastoupena advokátem. Žalobkyně tvrdí, že advokáti, které oslovila, zastoupení odmítli převzít, a proto požádala Českou advokátní komoru o ustanovení advokáta. Česká advokátní komora řízení o této žádosti zastavila z toho důvodu, že žalobkyně nesplňuje podmínku příjmových a majetkových poměrů (v odůvodnění usnesení je uvedeno, že požádala o určení advokáta k poskytnutí právní služby „avšak nikoliv bezplatně“). Ačkoliv pro možné určení advokáta jsou stanoveny i další zákonné podmínky (např. v ust. § 18c odst. 3 zákona o advokacii), tyto zákonné podmínky nebyly rozhodovacím důvodem České advokátní komory, jak plyne z odůvodnění napadeného rozhodnutí. Primárně tak navrhovatel při projednání žaloby musí posoudit ústavnost napadeného ustanovení.

[5] Za tohoto stavu podle názoru soudu dochází k omezení práva na přístup k soudu, neboť fyzická osoba, která nesplňuje podmínky stanovené zákonem o advokacii (jejíž příjmové a majetkové poměry to neodůvodňují), a která zároveň hodlá zahájit řízení, jehož procesní podmínkou je zastoupení advokátem (což je řízení o ústavní stížnosti podle zákona o Ústavním soudu), takové řízení zahájit nemůže (resp. nemůže se domáhat meritorního rozhodnutí o svém návrhu podaném soudu). Za situace, kdy advokát není povinen převzít zastoupení fyzické osoby, tak dochází k situaci, že účastník řízení se nemůže domoci přístupu k soudu o této ústavní stížnosti, neboť jeho podání nesplňuje procesní podmínky podle zákona o Ústavním soudu.

[6] Aniž by to bylo pro samotné posouzení ústavnosti právní normy nutné, navrhovatel poukazuje na to, že příslušné ustanovení bylo do zákona o advokacii vloženo novelou - zákonem č. 258/2017 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. 7. 2018, kdy se změnila dosavadní právní úprava, která omezení možnosti ustanovení advokátem pro účastníka nijak nestanovila, a podle tehdy účinného znění ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii (znění účinné do 30. 6. 2018) tak toto právo měl každý účastník, který dále splnil další zákonné podmínky.

[7] Podle veřejně dostupných zdrojů bylo toto ustanovení součástí pozměňovacího návrhu poslankyně Heleny Válkové k tisku Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 853. Z protokolu o projednávání poslanecké sněmovny ze dne 24. května 2017 uvedl poslanec Zdeněk Ondráček, že se mělo jednat původně o materiál ministerstva spravedlnosti k řešení bezplatné právní pomoci, který nakonec nebyl předložen, a proto jej předložila jako pozměňovací návrh poslankyně Válková, což následně v rozpravě potvrdila. Ze stenoprotokolu není patrné, z jakého

důvodu se původní koncepce určení advokáta Českou advokátní komorou zúžila na poskytování bezplatné pomoci, resp. proč byl okruh osob, jimž lze ustanovit advokáta Českou advokátní komorou, zúžen pouze na osoby, u nichž to odůvodňují příjmové a majetkové poměry.

[8] Aplikací ust. § 18c odst. 1 zákona o advokacii podle názoru navrhovatele dochází k zabránění přístupu k Ústavnímu soudu těm fyzickým osobám, které nesplňují podmínku příjmových a majetkových poměrů, a které se nemohou dohodnout o zastupování s konkrétním advokátem.

[9] Bohužel případným zrušujícím výrokem Ústavního soudu bude poněkud porušena koncepce úhrady jeho odměny podle ust. § 23 zákona o advokacii, na to by však měl reagovat zákonodárce vhodnou změnou zákonné úpravy.

[10] Ze všech těchto důvodů podává navrhovatel tento návrh, v němž se domáhá zrušení části ustanovení § 18c odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a to v této části: „...*jebož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují...*“.

V Praze dne 18. listopadu 2021

JUDr. Ladislav Hejtmánek
předseda senátu

